

वनविभागातील वनरक्षक संवर्गातील
रिक्त पदांच्या भरतीप्रक्रीयेच्या अनुषंगाने
सुधारीत कार्यपध्दती व मार्गदर्शक
सूचना.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वनविभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- एफएसटी-०७/१८/प्र.क्र.३२३/फ-४

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२,
दिनांक :- २८ ऑगस्ट, २०१८

- वाचा :-** (१) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक १२१६/(प्र.क्र.६५/१६)/१३-
अ, दिनांक १३/०६/२०१८.
- (२) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग (माहिती तंत्रज्ञान) क्रमांक मातंसं-
०८८/२७/ २०१६-डीआयआर आयटी(एमएच), दिनांक १९/०९/२०१७
- (३) शासन निर्णय, महसूल व वनविभाग क्रमांक :- एफएसटी
०७/११/प्र.क्र.२८७/फ-४, दिनांक ३०/०७/२०११.
- (४) शासन निर्णय, महसूल व वनविभाग क्रमांक:- एफएसटी-
०७/११/प्र.क्र.२८७/फ-४, दिनांक २२ ऑगस्ट २०१२.
- (५) शासन, महसूल व वनविभाग पत्र क्रमांक:- एफएसटी ०७/११/प्र.क्र.२८७/
फ-४, दिनांक २१/०७/२०१४.
- (६) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र
क्र.कक्ष-१०(२)/आस्था/एक/प्र.क्र.१३०(१५-१६)/१५१, दिनांक १९/०७/२०१८
व कक्ष-१०(२)/आस्था/एक/प्र.क्र.१३०(१५-१६)/१६१ व १६३ दि.२७/०७/२०१८

प्रस्तावना :-

सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक १३/६/२०१८च्या शासन निर्णयान्वये जिल्हास्तरीय गट-क ची पदे भरण्यासाठी जिल्हास्तरावर जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हा निवड समित्यांची स्थापना केलेली असून गट-क च्या पदावरील उमेदवार निवडण्याची कार्यपध्दती निश्चित करण्यात आली आहे. वन विभागातील वनरक्षक पदासाठीच्या आवश्यक विशिष्ट अर्हता विचारात घेवून शासनाने वनरक्षक संवर्गातील रिक्त पदांच्या भरती प्रक्रीयेची स्वतंत्र कार्यपध्दती व मार्गदर्शक सूचना शासन निर्णय, महसूल व वनविभाग क्र. एफएसटी ०७/११/प्र.क्र.२८७/फ-४, दिनांक ३०/०७/२०११ व क्र. एफएसटी ०७/११/प्र.क्र.२८७/फ-४, दि. २२/०८/२०१२ अन्वये निर्गमित केलेल्या आहेत. शासन निर्णय दिनांक ३०/०७/२०११ मधील अनुक्रमांक १५ मध्ये सदर मार्गदर्शक तत्वामध्ये परिस्थितीनुरूप व आवश्यकतेनुरूप बदल करण्याचे अधिकार वन विभागास दिले आहे.

२. शासन निर्णय, महसूल व वनविभाग क्र. एफएसटी-०८/१७/प्र.क्र.४७६/फ-४, दिनांक २८/०६/२०१८ अन्वये शासनाने विशेष बाब म्हणून वनविभागातील वनरक्षक संवर्गातील सन

२०१९ पर्यंत रिक्त होणारी पदे १००% भरणेस मान्यता दिलेली आहे. या पार्श्वभूमीवर वनरक्षक भरती प्रक्रिया तातडीने राबविणे आवश्यक आहे. वनरक्षक भरतीच्या प्रचलीत कार्यपद्धतीनुसार सुरवातीलाच सर्व उमेदवारांची शारीरिक पात्रता तपासणी व धावण्याची चाचणी घेण्यात येत असल्याने त्याकरीता बराच वेळ लागतो. तसेच वनरक्षक पदाची भरती प्रक्रिया राबविताना आलेल्या वास्तविक व व्यवहारीक अडचणींचा विचार करून सद्याचे मार्गदर्शक तत्वामध्ये परिस्थितीनुरूप व आवश्यकतेनुरूप सुधारणा करून भरती प्रक्रिया सुलभरीत्या पार पाडण्यासाठी भरती प्रक्रियेत सुधारणा करण्याची शिफारस प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी केली आहे. त्या अनुषंगाने वनरक्षक पदभरतीच्या सुधारीत कार्यपद्धती व मार्गदर्शक सूचना संदर्भात आदेश निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय दिनांक ३०/०७/२०११ व दिनांक २२/०८/२०१२ तसेच शासन पत्र दिनांक २१/०७/२०१४ मधील मार्गदर्शक सूचना अधिक्रमित करून वनरक्षक पदभरतीकरीता सुधारीत कार्यपद्धती व मार्गदर्शक सूचना खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहे :-

१. वनरक्षक पदावर निवड करण्यासाठी, निवडप्रक्रीया पार पाडण्याकरीता खालील प्रादेशिक निवड समिती गठीत करण्यात येत आहे.

१)	मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक)	अध्यक्ष
२)	वनवृत्त कार्यालयाचे मुख्यालयातील जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी	सदस्य
३)	वनवृत्त कार्यालयाचे मुख्यालयातील जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी	सदस्य
४)	वनवृत्त कार्यालयाचे मुख्यालयातील जिल्हा आदिवासी विकास अधिकारी	सदस्य
५)	वनवृत्त कार्यालयाचे मुख्यालयातील जिल्हा सैनिक कल्याण अधिकारी	सदस्य
६)	अल्पसंख्याक समाजाचा वन अधिकारी गट-अ	सदस्य
७)	वनवृत्ताचे मुख्यालयी असलेले उप वन संरक्षक (प्रादेशिक) (जर मुख्यालयी एक पेक्षा जास्त उप वन संरक्षक असल्यास त्यापैकी ज्येष्ठ उप वन संरक्षक)	सदस्य सचिव

प्रादेशिक निवड समितीमध्ये वरीलप्रमाणे सदस्यांची नियुक्ती करण्यात यावी. तसेच या निवड समितीमध्ये, सर्वसाधारण किंवा उपरोक्त प्रवर्गांपैकी कोणत्याही प्रवर्गातील एक प्रतिनिधी महिला असणे अनिवार्य राहिल. निवड समिती गठीत करताना वरील अटींची पूर्तता होत नसल्यास निवड समितीमध्ये अतिरिक्त सदस्याची नियुक्ती करून सदर अटींची पूर्तता करण्यात यावी. गट-अ मधील अल्पसंख्याक अधिकारी उपलब्ध होत नसल्यास गट-ब (राजपत्रित)

अल्पसंख्याक अधिकाऱ्याचा निवड समितीमध्ये समावेश करण्यात यावा. मात्र निवड समितीमधील अन्य कोणताही सदस्य गट-अ स्तरापेक्षा कमी स्तरावरील नसावा.

भरती प्रक्रियेदरम्यान प्रादेशिक निवड समितीचे सर्व निर्णय अभिलिखित करण्यात यावेत. तसेच विहीत करण्यात आलेल्या कार्यपद्धतीनुसार करावयाच्या पदभरतीची जबाबदारी संबंधित प्रादेशिक निवड समितीची राहिल.

मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) तथा अध्यक्ष, निवड समिती यांचेकडून रिक्त पदांचा आढावा घेऊन प्रवर्गनिहाय व वनवृत्तनिहाय भरती करावयाच्या पदसंख्येचा तपशील अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन-दुय्यम संवर्ग), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचेकडे सादर करण्यात यावा. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन-दुय्यम संवर्ग), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे कार्यालयाकडून सदर माहिती संकलित करुन एकत्रित राज्यस्तरीय जाहीरातीचा मसूदा तयार करण्यात यावा. राज्य स्तरीय सनियंत्रण समितीने सदर जाहीरातीस मान्यता प्रदान करावी.

प्रादेशिक निवड समितीची कार्य -

- (१) वनवृत्तात रिक्त पदांचा आढावा घेऊन प्रवर्गनिहाय व वनवृत्तनिहाय भरती करावयाची पदसंख्या निश्चित करणे.
- (२) लेखी परीक्षेचा निकाल जाहीर करणे.
- (३) लेखी परीक्षेच्या वनवृत्तवार निकालाच्या आधारे उमेदवारांची कागदपत्र तपासणी, शारिरीक पात्रता तपासणी व धावण्याची चाचणी घेणेबाबत तसेच पात्र व अपात्र उमेदवारांची यादी जाहीर करणे इत्यादी कार्यवाही करणे.
- (४) लेखी परीक्षेचे गुण व धावण्याच्या चाचणीचे गुण एकत्रित करुन सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी जाहीर करणे.
- (५) सर्वसाधारण गुणवत्ता यादीच्या आधारे निवडसूची व प्रतिक्षा यादी तयार करणे.
- (६) उमेदवारांची २५ कि.मी./१६ कि.मी. चालण्याची चाचणी घेणे.
- (७) भरतीच्या प्रत्येक टप्प्यावर भरती प्रक्रीया योग्यरित्या होत आहे किंवा नाही याची शहानिशा, मार्गदर्शन व नियंत्रण करणे.
- (८) भरती प्रक्रियेदरम्यान प्रादेशिक निवड समितीचे सर्व निर्णय अभिलिखित करणे.
- (९) विहीत करण्यात आलेल्या कार्यपद्धतीनुसार करावयाच्या पदभरतीची जबाबदारी संबंधित प्रादेशिक निवड समितीची राहिल.

२. स्पर्धा परीक्षा आयोजित करून भरती प्रक्रियेच्या कामकाजावर सनियंत्रण ठेवणेसाठी व भरती प्रक्रियेच्या दरम्यान उद्धवलेल्या अडीअडचणींचे निरसन करण्यासाठी खालीलप्रमाणे राज्यस्तरीय सनियंत्रण समिती गठीत करण्यात येत आहे.

१	अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन-दुय्यम संवर्ग), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर	-	अध्यक्ष
२	मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक), नागपूर	-	सदस्य
३	मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प नियोजन व विकास), नागपूर	-	सदस्य
४	उप वन संरक्षक, नागपूर वनविभाग, नागपूर	-	सदस्य
५	मुख्य वनसंरक्षक (मानव संसाधन व्यवस्थापन), नागपूर	-	सदस्य सचिव

Maha Pariksha portal (www.mahapariksha.gov.in) या पोर्टलमार्फत भरती प्रक्रिया राबविणेसाठी व समन्वय ठेवण्यासाठी मुख्य वनसंरक्षक (मानव संसाधन व्यवस्थापन), नागपूर हे नोडल अधिकारी राहतील.

३. वरीलप्रमाणे प्रादेशिक निवड समिती व राज्यस्तरीय सनियंत्रण समिती गठीत केल्यानंतर पुढीलप्रमाणे भरतीप्रक्रिया राबविण्यात यावी.

(३.१) टप्पा-१ :- लेखी परीक्षा

राज्यस्तरीय सनियंत्रण समिती पदभरतीबाबत एकत्रित जाहिरात Maha Pariksha portal चे वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्याची कार्यवाही करेल. तसेच मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) तथा अध्यक्ष, निवड समिती यांनी पदभरतीस प्रसिध्दी देण्यासाठी स्थानिक वृत्तपत्रामध्ये देखील संक्षिप्त जाहिरात प्रसिध्द करावी. तदनंतर शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग (माहिती तंत्रज्ञान) क्रमांक मातंसं-०८८/२७/ २०१६-डीआयआर आयटी(एमएच), दिनांक १९/०९/२०१७ चे परिशिष्ट-२ मधील अ.क्र. १ ते १२ वरील प्रक्रिया Maha Pariksha portal यांच्यामार्फत करण्याबाबत राज्यस्तरीय सनियंत्रण समितीने पाठपुरावा करावा. सदर प्रक्रिया पूर्ण करताना खालील मुद्द्यांचे पालन करावे.

- (१) वनरक्षक भरतीच्या जाहिरातीच्या अनुषंगाने संबंधीत उमेदवार हे फक्त कोणत्याही एका वनवृत्तासाठी फक्त ऑनलाईन पध्दतीने अर्ज करू शकेल. एका पेक्षा जास्त वनवृत्तासाठी अर्ज केल्याचे आढळल्यास पहिला सादर केलेला अर्ज ग्राह्य धरून इतर अर्ज रद्द समजण्यात येतील.
- (२) उमेदवारांना ज्या वनवृत्ताकरीता अर्ज केला आहे त्याची उमेदवारी फक्त त्या वनवृत्ताकरीता मर्यादित राहिल.

- (३) सर्व उमेदवारांची १२० गुणांची स्पर्धात्मक लेखी परीक्षा घेण्यात येईल. लेखी परीक्षा ही पूर्ण राज्यात एकाच दिवशी घेण्यात येईल. प्राप्त झालेल्या अर्जांच्या संख्येचा विचार करून सदर स्पर्धात्मक लेखी परीक्षा ही ऑनलाईन पद्धतीने घ्यावी किंवा ओ.एम.आर. शीट वर घेण्यात यावी, याबाबतचा निर्णय Maha pariksha portal यांच्या सहमतीने राज्यस्तरीय सनियंत्रण समितीने घ्यावा.
- (४) लेखी परीक्षेचा दर्जा हा माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षेचे दर्जापेक्षा निम्न राहणार नाही. लेखी परीक्षेमध्ये खालीलप्रमाणे ४ विषयांना गुण देण्यात यावेत.

अ.क्र.	विषय	गुण
१	सामान्य ज्ञान, जैव विविधता, वने, वन्यजीव, पर्यावरण संतुलन	३०
२	बौद्धिक चाचणी	३०
३	मराठी	३०
४	इंग्रजी	३०

सदर लेखी परीक्षेच्या प्रश्न प्रत्रिका वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी उत्तर (multiple choice type) अशा स्वरूपाच्या राहतील. सामान्य ज्ञान या विषयाची प्रश्नप्रत्रिका तयार करताना राज्याचा भूगोल, सामाजिक इतिहास, वन, पर्यावरण, हवामान इ. बाबींचा अंतर्भाव करावा.

- (५) लेखी परीक्षेचे आधारे शारीरिक चाचणीकरीता पात्र ठरण्याकरीता उमेदवाराने लेखी परीक्षेत किमान ४५% गुण प्राप्त करणे आवश्यक राहिल. ज्या उमेदवारांना किमान ४५% गुण मिळणार नाही ते उमेदवार भरती प्रक्रियेतून बाद होतील.

(३.२) टप्पा २ :- लेखी परीक्षेचा निकाल जाहीर करणे :-

मुख्य वनसंरक्षक (मानव संशोधन व्यवस्थापन), नागपूर तथा नोडल अधिकारी यांनी Maha Pariksha portal यांचेशी संपर्क साधून लेखी परीक्षेचा वनवृत्तवार निकाल त्यांचेकडून प्राप्त करून वेबसाईटवर प्रसिध्द करावा.

(३.३) टप्पा ३ :-शारीरिक पात्रता तपासणे व धाव चाचणी घेणे:-

लेखी परीक्षेत ज्या उमेदवारांनी किमान ४५% गुण प्राप्त केले आहेत अशा उमेदवारांची तपासणी खालीलप्रमाणे प्रादेशिक निवड समितीचे सदस्य सचिव यांच्याकडून करण्यात यावी.

- (१) वयोमर्यादा, आरक्षण प्रवर्ग इ.बाबत उमेदवारांच्या मुळ कागदपत्रांची तपासणी करण्यात यावी. तसेच जे उमेदवार आवश्यक कागदपत्रे सादर करणार नाहीत ते भरती प्रक्रियेतून बाद करावेत.

- (२) उमेदवार वनरक्षक पदाच्या प्रचलित सेवाप्रवेश नियमानुसार किमान शारीरिक पात्रता (उंची, छाती इत्यादी) धारण करतात किंवा कसे हे निश्चित करण्याच्या दृष्टीने शासकीय वैद्यकीय अधिकारी यांच्या उपस्थितीत उमेदवारांची शारीरिक मोजमापे घ्यावीत. त्यानुसार जे उमेदवार आवश्यक शारीरिक पात्रता धारण करणार नाही त्यांना भरती प्रक्रियेतून बाद कारावे.
- (३) कागदपत्र तपासणी व शारीरिक मोजमाप यामध्ये अपात्र ठरलेले उमेदवार वगळून इतर पुरुष उमेदवारांची ३० मिनीटात ५ कि.मी. व महिला उमेदवारांची २५ मिनीटात ३ कि.मी. धावण्याची चाचणी घेण्यात यावी. सदर धावण्याच्या चाचणीकरीता शारीरिकदृष्ट्या सुदृढ असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र संबंधित उमेदवाराने शासकीय वैद्यकीय अधिकारी यांचेकडून प्राप्त करून घेऊन धावण्याच्या चाचणीच्या वेळी सादर करणे आवश्यक राहिल. असे प्रमाणपत्र सादर केलेल्या उमेदवारांचीच धाव चाचणी घेण्यात यावी. सदर धावण्याच्या चाचणीत नोंदविलेल्या वेळेचे अनुषंगाने चाचणीत भाग घेतलेल्या उमेदवारांना खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे गुण देण्यात यावेत.

(अ) पुरुष उमेदवार ५ कि.मी. अंतर धावण्याची चाचणी (एकूण गुण : ८०)

अ. क्र.	धावण्याची चाचणी पूर्ण करण्यासाठी लागलेला कालावधी (मिनिटांमध्ये)	अनुज्ञेय गुण
१	१७ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	८०
२	१७ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु १८ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	७०
३	१८ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु १९ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	६०
४	१९ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २० मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	५०
५	२० मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २१ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	४५
६	२१ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २२ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	४०
७	२२ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २३ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	३५
८	२३ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २४ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	३०
९	२४ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २५ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	२५
१०	२५ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २६ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	२०
११	२६ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २७ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	१५
१२	२७ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २८ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	१०
१३	२८ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २९ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	५
१४	२९ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु ३० मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	०
३० मिनिटांमध्ये ५ कि.मी. धावू न शकणारा पुरुष उमेदवार भरती प्रक्रियेतून बाद होईल.		

(ब) महिला उमेदवार ३ कि.मी. अंतर धावण्याची चाचणी (एकूण गुण : ८०)

अ.क्र.	धावण्याची चाचणी पूर्ण करण्यासाठी लागलेला कालावधी (मिनिटांमध्ये)	अनुज्ञेय गुण
१	१२ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	८०
२	१२ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु १३ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	७०
३	१३ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु १४ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	६०
४	१४ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु १५ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	५०
५	१५ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु १६ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	४५
६	१६ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु १७ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	४०
७	१७ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु १८ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	३५
८	१८ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु १९ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	३०
९	१९ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २० मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	२५
१०	२० मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २१ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	२०
११	२१ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २२ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	१५
१२	२२ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २३ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	१०
१३	२३ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २४ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	५
१४	२४ मिनीट पेक्षा जास्त परंतु २५ मिनीट किंवा त्यापेक्षा कमी	०
२५ मिनिटांमध्ये ३ कि.मी. धावू न शकणारी महिला उमेदवार भरती प्रक्रियेतून बाद होईल.		

वरीलप्रमाणे सर्व कागदपत्रांची तपासणी, शारीरिक मोजमाप तपासणी व धावण्याची चाचणी या शक्यतो एकाच दिवशी घेण्यात याव्यात. तसेच धावण्याची चाचणी प्रक्रिया सी.सी.टी.व्ही. कॅमेऱ्याद्वारे व्हिडीओ रेकॉर्डिंग करण्यात यावी. या प्रक्रियेचे वेळापत्रक वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यात यावे. धावण्याची चाचणी घेताना, सर्व प्रथमोपचाराची साधने, वैद्यकीय अधिकारी यांची उपस्थिती व रुग्णवाहीका उपलब्ध करून घेण्यात द्यावी, जेणेकरून वेळेवर वैद्यकीय सुविधा पुरविता येतील. तसेच शारीरिक मोजमाप व धावण्याची चाचणी घेताना क्रिडा विभागाकडून आवश्यक सहाय्य प्राप्त करून घेण्यात यावे. याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी ही संबंधित मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) तथा अध्यक्ष, प्रादेशिक निवड समिती यांची राहिल. या प्रक्रियेत अपात्र उमेदवार या टप्प्यावरच भरती प्रक्रियेतून बाद ठरतील.

कागदपत्र तपासणी, शारीरिक मोजमाप तपासणी व धावण्याची चाचणी यामध्ये अपात्र ठरलेले उमेदवारांची यादी संबंधित मुख्य वनसंरक्षक यांनी Maha Pariksha portal (www.mahapariksha.gov.in) चे वेबसाईटवर व वनविभागाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करावी.

(३.४) टप्पा ४ :-सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी तयार करणे :-

पुरुष / महिला उमेदवारांचे लेखी परीक्षेत प्राप्त गुण व त्यांना अनुक्रमे ५ कि.मी. व ३ कि.मी. धाव चाचणीत प्राप्त झालेले गुण यांची एकत्रित बेरीज करून प्रादेशिक निवड समितीने सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी तयार करून ती वेबसाईटवर प्रसिध्द करावी.

(३.५) टप्पा ५ :-निवड यादी व प्रतिका यादी जाहीर करणे:-

प्रादेशिक निवड समितीने सर्वसाधारण गुणवत्ता यादी विचारात घेऊन, अंतिम निवड यादी / प्रतिका यादी तयार करून Maha Pariksha portal चे वेबसाईटवर (www.mahapariksha.gov.in) व वनविभागाचे वेबसाईटवर प्रसिध्द करावी अथवा आवश्यकतेनुसार राज्यस्तरीय सनियंत्रण समितीकडे सदर कार्यवाहीसाठी पाठवावी.

प्रादेशिक निवड समितीने अंतिम निवड यादी तयार करताना सामाजिक / समांतर आरक्षण विचारात घेऊन शासनाकडून वेळोवेळी निर्गमित झालेल्या निर्देशांचे पालन करावे. निवड यादी व प्रतिका यादी तयार करताना सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक १२१६/(प्र.क्र.६५/१६)/१३-अ, दिनांक १३/०६/२०१८ मधील सुचनांचे पालन करण्यात यावे.

(३.६) वनरक्षक हे विभागातील आघाडीचे पद असून त्यांना वनक्षेत्रात पायी गस्त करावी लागते. त्यामुळे वनरक्षक हे शारीरिक दृष्ट्या सुदृढ असणे आवश्यक आहे. त्यामुळे वनरक्षक पदासाठी ४ तासात पुरुष उमेदवारांना २५ कि.मी. व महिला उमेदवारांना १६ कि.मी. चालण्याची शारीरिक क्षमता चाचणी विहित करण्यात येत आहे. निवड यादीतील पूर्ण व प्रतिका यादीतील क्रमानुसार ५०% उमेदवार हे प्रमाण विचारात घेऊन, प्रवर्गनिहाय पुरुष उमेदवारांकरिता चार तासांमध्ये २५ कि.मी. अंतर चालणे व प्रवर्गनिहाय महिला उमेदवारांकरिता चार तासांमध्ये १६ कि.मी. अंतर चालणे अशी चालण्याची शारीरिक तग धरण्याची चाचणी (stamina test) घेण्यात यावी. सदर चाचणीद्वारे विहित केलेले अंतर उमेदवारांनी चालून किंवा धावून किंवा चालून व धावून जास्तीत जास्त ४ तासात पूर्ण करणे अपेक्षित आहे. जे उमेदवार सदर चाचणी विहित वेळेत पूर्ण करू शकणार नाही ते भरती प्रक्रियेतून बाद ठरतील. निवड यादीतील सदर उमेदवार चालण्याच्या चाचणीमध्ये उत्तीर्ण न झाल्यास त्यांचेऐवजी प्रतिकायादीतील उमेदवारांची निवड करण्यात यावी. यानंतरही निवड यादीत उमेदवार कमी पडत असल्यास सर्वसाधारण गुणवत्ता यादीतील उर्वरित उमेदवारांची निवड करण्यात यावी.

४. वन विभागातर्गत वनरक्षक पदाच्या भरतीकरीता वरीलप्रमाणे विहित केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार भरती करण्याबाबतची कार्यवाही तात्काळ सुरु करण्यात यावी.

५. सदर सुधारीत कार्यपद्धती व मार्गदर्शक सुचनांमध्ये परिस्थितीनुरूप / आवश्यकतेनुरूप बदल करण्याचे अधिकार शासनास राहतील.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०१८०८२८१७२९४५४८१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने.

(अतुल कोदे)
सह सचिव (वने)
महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
२. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
३. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
४. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ, नागपूर
५. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (प्रशासन दुय्यम संवर्ग), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
६. सर्व मुख्य वनसंरक्षक/ वनसंरक्षक / उपवनसंरक्षक
७. सर्व जिल्हाधिकारी
८. सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय-३२
९. मा. मंत्री (वने) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१०. मा. राज्यमंत्री (वने) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
११. सचिव (वने) यांचे स्वीय सहायक
१२. वन विभागातील सर्व कार्यासन, मंत्रालय, मुंबई-३२
१३. निवडनस्ती फ-४ कार्यासन